

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbin afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden ilâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, ilâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Âkif ERSOY

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: Söz Varlığı

a. Sözcükte Anlam	5-20
b. Sözcükler Arası Anlam İlişkileri	21-30
c. Söz Grupları	31-42
2. BÖLÜM: Cümlede Anlam	45-70
3. BÖLÜM: Dil Yapıları	
a. İsim Çekim Ekleri	73-80
b. Fiil Çekim Ekleri	81-92
c. Zarflar	93-102
d. İşlev Temelli Dil Yapıları	103-108
e. Anlamca Çelişen Sözcükler	109-110
4. BÖLÜM: Geçiş ve Bağlantı İfadeleri	113-116
5. BÖLÜM: Metinde Anlam	119-182
6. BÖLÜM: Sözel Mantık ve Muhakeme	185-198
7. BÖLÜM: Yazım Kuralları	201-228
8. BÖLÜM: Noktalama İşaretleri	231-256
9. BÖLÜM: Söz Sanatları	259-264
10. BÖLÜM: Metin Yapısı	267-272
11. BÖLÜM: Görsel Okuma, Grafik ve Tablo Yorumlama	275-300
Cevap Anahtarı	304

Sevgili Öğrenciler,

Kitabımızı hazırlarken **"İyi bir kaynak kitapta neler olmalı?"** sorusunu sorarak işe başladık. Bu soruyu yılların tecrübesiyle cevaplandırdık. Elinizde tuttuğunuz Türkçe Defterim adlı eser, işte tam da bu sorunun cevabıdır.

Bir **"öğretmen hassasiyetiyle"** hazırlanmış eserimizde güncel, kaliteli, odak noktaya hedeflenmiş, teknolojiye ve yeni nesle ayak uydurabilen cümleler bulacaksınız.

Bir dersi anlamanız ve kavramanız için size neler gerekir?

1. Konu anlatımı
2. Konu etkinliği
3. Konu testi

İşte sizlere **üçü bir arada** bir eser sunuyoruz.

Önce konu anlatımlarıyla konuyu öğrenecek, kısa notlarla konudaki dikkat edilecek noktaları hatırlayacaksınız. Daha sonra, öğrendiklerinizi kısa bellekten uzun belleğe aktarmak için pekiştirme etkinlikleri yapacaksınız. En sonunda da ne kadar öğrendiğinizi testlerle ölçeceksiniz.

Türkçe dersinin hedefleri; okuyabilen, eleştiren, yorumlayan, okuduğunu anlayan, anladığını çözümleyen bireyler yetiştirmektir. Bu hedeflere, bu kaynakla çok daha kolay ulaşacaksınız.

Bu çalışmamız, yüz yüze ve canlı derslerinizde elinizden düşürmeyeceğiniz **"olmazsa olmaz"** bir kaynak olacaktır.

Hepinize başarılar dileriz.

Mustafa AYGÜN
(Eğitimci - Yazar)

DEFTERİMDE NELER VAR?

konu 5

METİNDE ANLAM

1. Metinde Konu
2. Metinde Başlık
3. Metinde Anahtar Sözcük
4. Metinde Ana Fikir
5. Yardımcı Fikir
6. Şiirde Ana Duygu
7. Metinde Soru ve Cevap
8. Metinde Duyular
9. Metinde Dil ve Anlatım
10. Metin İpli Karşılaştırma
11. Metinler Arası Karşılaştırma
12. Metinde Karakter
13. Metinde Yapı
14. Paragraf Türleri
15. Düşünceli Geliştirme Yolları
16. Metinde Anlatıcı Türleri
17. Metinde Hikâye Unsurları
18. Metinde Duygular
19. Yüzeysel Anlam
20. Derin Anlam
21. Metin Yorumlama

Özellikle metnin giriş ve sonuç cümleleri, metnin konusunu bulmada bize yardımcı olur.

Notlarım

1. Metinde Konu
» Yazarn üzerinde durduğu olay, durum ya da düşünce metnin konusunu oluşturur. Şiir için de aynı durum söz konusudur.

Metinde konunun temel özellikleri şunlardır:

- Metnin tamamını kapsar.
- Metinde üzerinde durulan olay, durum ya da kavramdır.

Metnin konusıyla ilgili başlıca soru kalıpları şu şekildedir:

- Yazar bu metinde neyden bahsediyor?
- Yazar bu metinde ne anlatıyor?
- Yazar bu metinde neyden yakınıyor?
- Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu metinde aşağıdakilerin hangisinin söz edilmektedir?
- Bu metinde ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

ÖRNEK
Yapmamız gereken bir işi erteleme durumu, ekran önünde geçirdiğimiz süreyle doğrudan bağlantılıdır. Çünkü bazen bir oyun bazen de bir video, ilimizi çekip bizi o an yaptığımız işten uzaklaştırabilir. Böylece ekran önünde dakikalar ya da saatler geçirecek yapmamız gereken işi ertesi güne bırakıyor olabiliriz. Birkaç dakikalık eğlence olarak düşündüğümüz bu kısa ekrana bakma süresi, bizde bir günlük gecikmeye mal olabilir. Özellikle sanal dünyanın bizi çabucak içine çeken pek çok içeriği barındırdığını göz önünde bulundurmalıyız. Eğitimden dışındaki süreçte televizyon, tablet ya da telefonla ne kadar uzak durursanız dikkatinizin dağılma olasılığı da o kadar azalır.

Metnin Konusu: Ekranda kalma süresindeki artışın günlük hayata etkisi

Türkçe 9. Sınıf Sınavı **CARI** **7. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM** **119**

- Konunun kazanımına ait başlıklar “Kavram Haritaları” ile verilmiştir.
- Detaylı “Konu Anlatımı”na yer verilmiştir.
- Konu anlatım bölümü “Bil Bakalım!” ve “Notlarım” ile zenginleştirilmiştir.

konu 5

METİNDE ANLAM

ETKİNLİK - 61

Aşağıdaki metinlerden çıkarılabilecek yorumları işaretleyiniz.

a. Kitap okumak, insanı yalnızca bilgilendirmez; aynı zamanda onun empati kurma becerisini de geliştirir. Bir romanın kahramanının yaşadıklarını satır satır takip eden okur, kendi hayatında karşılaştığı duygu ve durumları içinden deneyimleme fırsatı bulur. Bu sayede farklı bakış açılarını anlamak kolaylaşır. Ancak yalnızca çok kitap okumak yetmez; okunanlar üzerine düşünmek, sorgulamak ve gündelik hayata ilişkilendirmek gerekir. Aksi hâlde okuma, yüzeysel bir bilgi biriktirme eylemine dönüşür.

(...) Kitap okumak sadece bilgi edinme amaç taşır.

(...) Okunanlar üzerine düşünmek, okumamın etkisini artırır.

(...) Roman okumak, empati kurma becerisine katkı sağlayabilir.

b. Şehir içi ulaşımında bisiklet kullanımı hem çevresel hem de bireysel açıdan pek çok avantaj sunar. Motorlu taşıtların aksine bisiklet, karbon salımı yapmaz ve trafik yoğunluğunu azaltır. Ayrıca düzenli bisiklet kullanımı, kalp ve solunum sağlığını olumlu yönde etkiler. Fakat bisiklet yollarının yetersiz olduğu şehirlerde bu araç, güvenli bir ulaşım seçeneği olmaktan çıkabilir. Bu nedenle bisiklet kullanımını yaygınlaştırmak isteyen belediyelerin öncelikle altyapı yatırımlarına ağırlık vermesi gerekir.

(...) Bisiklet kullanımını çevresel kirliliği azaltmada etkili olabilir.

(...) Bisiklet yollarının yetersizliği, güvenli ulaşımı olumsuz etkileyebilir.

(...) Her şehirde bisiklet kullanımı otomatik olarak güvenli.

ETKİNLİK - 62

Mehmet Bey, kaynakların sınırlı olduğu bir dünyada israfın büyük bir sorumluluk olduğunu inanır. Ona göre bir eşyayı kullanılmaz hâle gelene kadar kullanmak, gereksiz tüketimden kaçınmak ve geri dönüşüm önem vermek hem çevreye hem de gelecek nesillere karşı bir görevdir.

Böyle düşünen biri için aşağıdaki davranışlardan hangisini yapması beklenir?

☐ Geri dönüşülebilir atıkları ayırarak biriktirmek

☐ Az kullandığı ürünleri israf etmeden değerlendirmek

☐ Modaya uydu diye ihtiyacı olmayan ürünler satın almak

ETKİNLİK - 63

Sosyal medya, insanları birbirine yaklaştırdığı kadar bazen de yalnızlaştırabilir. Ekran başında geçirilen uzun saatler, yüz yüze iletişimi azaltabilir; ancak aynı platformlar, uzak şehirlerdeki arkadaşlarla veya akrabalarla bağı canlı tutmaya da yardımcı olabilir. Önemli olan, bu araçları bilinçli ve dengeli biçimde kullanabilmektir.

Bu metinle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yapılamaz?

☐ Sosyal medyanın hem olumlu hem olumsuz yönleri olabilir.

☐ Sosyal medya her durumda insanları birbirinden uzaklaştırır.

☐ Bilinçli kullanım, sosyal medyanın olumsuz etkilerini azaltabilir.

☐ Uzak mesafedeki kişilerle iletişim, sosyal medya sayesinde kolaylaşabilir.

7. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM **CARI** **Türkçe 9. Sınıf Sınavı**

Konu, kazanıma uygun “Etkinlikler”le pekiştirilmiştir.

test 17

METİNDE ANLAM

- Bilim insanları, tikilerin insanlar ile iç içe olan ortamlarda yaşamaya başladığında vahşi doğadaki keskin avcı özellikleri ve savunma reflekslerini hızla kaybettiğini tespit etti. Evcil yaşamla adrenalin seviyeleri düşen tikilerin kulakları sarkmaya, kuyrukları kıvrılmaya başladı ve diş görünümleri zamanla köpeklerle benzedi. Bu süreç güvenli ortamın canlılarda hem fiziksel hem de hormonal körelmeye yol açtığını gösterdi. Hazır besin ve insan koruması, binlerce yıllık vahşi içgüdülerini yerini uysallığa bırakarak canlıların biyolojik yapısını tamamen değiştirdi. Bu metinden aşağıdaki yüzeysel anlamlardan hangisi çıkarılabilir?
- A) Beslenme türleri, canlıların yaşam süresinde belirleyicidir.
- B) Canlıların hareketlerini belirleyen şey, içgüdüdür.
- C) Doğal ortamda canlıların ömrü daha kısa olmaktadır.
- D) Doğal ortamdanda uzaklaşan vahşi canlılar bazı değişimlere uğrar.
- Yollarda sürekli hareket eden tonlarca ağırlıktaki kamyon ve otobüsler, asfalt üzerinde aşın başını oluşturun. Yaz aylarındaki kavurucu sıcaklar ziftin yumuşamasına yol açarak kışın çatlaqlara sızan yağmur sularının donarak genişlemesi asfaltları içten içe patlatır. Yapım aşamasında kullanılan kalitesiz malzeme ve yetersiz sıkıştırma da bozulma sürecini hızlandırır. Zamanla biriken bu çevresel ve fiziksel etkiler yüzeyde derin yarıkların, çökmelerin ve geniş çukurluk oluşmasına zemin hazırlar. Bu metnin derin anlamı aşağıdakilerden hangisi olabilir?
- A) Asfaltların bozulmasında birden fazla faktör etkilidir.
- B) Asfalt yapım maliyetleri bölgeden bölgeye değişir.
- C) Yol yapım malzemelerini belirleyen temel unsur maliyettir.
- D) Asfalt çeşitli özellikleri sebebiyle en sık kullanılan maddedir.
- Meslek öğrenmek, bir çocuğun geleceğini inşa etmesi için harika bir fırsattır. Ancak bu süreçte ustaların veya öğretmenlerin katı, sabırsız ve sert tutumları çocukları korkutur. Sürekli eleştirilen ve hata yapmasına izin verilmeyen çocuk, işi öğrenmek yerine oradan kaçmak ister. Çünkü hata da öğrenme sürecindeki doğal olgulardan biridir. Oysa sabırlı, güler yüzlü ve destekleyici bir yaklaşım çocuğun merakını artırır. Başkıcı yöntemler, çocukların içindeki yeteneği söndürür ve onları hayallerindeki meslekten tamamen soğutur. Bu metinden çocukların meslek öğrenimi ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi çıkarılamaz?
- A) Meslek öğretiminde alle içinde verilen disiplin büyük önemi vardır.
- B) Çocuk üzerinde kurulan baskı meslek öğrenimini başansız kılmaktadır.
- C) Eleştiriler çocukların meslek öğrenme isteklerini olumsuz etkilemektedir.
- D) Meslek öğrenme sürecinde hatalar da öğrenmenin bir parçası olarak görülmelidir.
- İstanbul'daki Osmanlı Dönemi antısal yapılarının neredeyse tamamında küteki taşı kullanılmıştır. Bu taş, İstanbul'un hemen yanı başındaki Bakırköy ve Safraköy ocağlarından çıkarılmıştır. Van Gölü havzasındaki Selçuklu eserlerinde kümbetlerde kahverengi ve kül rengindeki Ahlat taşı kullanılır. Bu malzeme doğrudan bölgenin kendi topraklarından yani Nemrut Dağı'ndan elde edilmiştir. Kapadokya bölgesindeki kiliseler ve manastırlar bölgenin kendi doğal coğrafya yapısı olan yumuşak volkanik tüf kayalarının oluşmasıyla oluşmuştur. Bu metnin derin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Tarihi yapılar, genelde şehir merkezleri dik-kate alınarak inşa edilmiştir.
- B) Tarihi eserlerin yapısında inanç sistemi belirleyici bir rol üstlenmiştir.
- C) Tarihi yapıların inşasında bölgeye yakın yapı malzemeleri kullanılmıştır.
- D) Taş ile inşa edilen malzemeler daha uzun ömürlü eserler bırakmasına imkân vermiştir.

Türkçe 9. Sınıf Sınavı **CARI** **7. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM** **181**

Öğrenme düzeyini ölçmek için kazanıma uygun “Konu Testleri”ne yer verilmiştir.

test 17

METİNDE ANLAM

- Tarihi bağlara sahip İstanbul ve Roma, güç sembolü Antik Mısır dikilişlarına ev sahipliği yapar. İstanbul'daki Theodosius Dikilişi MS 390'da dikilmiştir. Nakliye sırasında kırıldığı için gövdesi 19,6 metredir. Pembe granitten gövdesinde Mısır hiyeroglifleri, mermer kaidesinde ise Roma imparatorluk kabartmaları yer alır. Roma'daki Laterano Dikilişi ise MS 357'de dikilmiştir. 1588'de meydanı yerine taşınmıştır. 32,18 metrelik gövdesiyle dünyanın en uzunudur. Hiyerogliflerle kaplı taşın kaidesinde Hristiyanlık dönemi Latince kütabeleri bulunur. Bu metinden bahsedilen “dikilişlar” ile ilgili hangisi söylenemez?
- A) İstanbul'daki dikiliş Roma'dakinden daha geç bir tarihte dikilmiştir.
- B) Roma dikilişi İstanbul'dakine göre daha büyük boyutlardadır.
- C) Her iki dikiliş de aynı taş türünden yapılmıştır.
- D) Her iki dikilişin de gövdesinde hiyeroglif ile yazılmış metinler bulunmaktadır.
- Yaz aylarında yükselen sıcaklıklar kafa derisindeki kan dolaşımını artırarak saç köklerine daha fazla kan ulaşmasını sağlar. Bu da saçların daha fazla beslenmesini demektir. Bu beslenme saçların kiş mevsimine oranla daha hızlı yumuşamasına yardımcı olur. Ancak sonbahar geldiğinde vücudumuz yenilenme sürecine girer. Dinlenme evresine geçen saçlarda mevsimsel dökümler görülür. Bu süreç tamamen biyolojik bir adaptasyon olup çevresel koşullara verilen doğal bir yanittir. Saç sağlığını korumak için bu değişimleri takip etmek oldukça faydalıdır. Bu metinden aşağıdaki yüzeysel anlamlardan hangisine ulaşılabılır?
- A) Saçların büyüme hızı mevsimlerden etkilenmektedir.
- B) Saç tıpını belirleyen temel faktör genetik özelliklerdir.
- C) Saç tıpında zaman içinde bazı değişiklikler görülebilir.
- D) Saç sağlığını korumak için iyi bir beslenme düzeni gereklidir.
- Aşağıdaki metinlerden hangisinin alındığı paragraf türü yay araç hangisi yanlış verilmiştir?
- A) Hekimbaşı Mustafa Behçet Etenli, modern Türk tıbbının kurucusu kabul edilen ünlü hekimdir. 14 Mart 1827'de kurduğu Tıphane-i Amire, günümüzde Tıp Bayramı olarak kullanılmaktadır. (Tanıtma)
- B) Yüzme, tüm vücut kaslarını aynı anda çalıştırır. Kalp atışlarını düzenler, akciğer kapasitesini artırır ve kalori yakımını hızlandırır. Ayrıca zihinsel stresi dağıtarak rahatlama sağlar. (Tartışma)
- C) Dalgaların dövdüğü gri kayalıkların üzerinde ki Sarayburnu'nda asırlık çınar ağaçları bulunur. Kurşun kubbeleri, taş duvarları Tophane-i Sarayı, bu burnun tepesinde yer alır. (Betimleme)
- D) Mahallenin tek terzisi Nazif, son zamanlarda iyice aksi olmuştur. Terzi dükkânını bir sabah erkenden boşalttı. Cama da büyük bir “KİRALIK” yazısı astı. (Öyküleme)
- Guaj ve akrilik boya dışardan bakıldığında birbirine çok benzer türlerdir. Su ile incellenen guaj boya, kokusuz yapısıyla öne çıkan ve çok hızlı kuruyan kapatıcı bir malzemedir. Kuruduktan sonra bile su değdiğinde yeniden yumuşar. Bu sayede hatalar kolayca düzeltilir. Kağıt üzerinde mat ve kâğıtsı bir görünüm bürar. Akrilik ise suyla akışkanlaştırılan, koku yapmayan ve çabucak kuruma özelliğine sahip yoğun bir boyadır. Kuruduğu an esnek bir plastik tabakaya dönüşür ve suya tamamen dayanıklı hale gelir. Tuval, aşıp veya taş gibi farklı yüzeylerde güvenle kullanılır. Bu metinde bahsedilen boya türleri ile ilgili, I. Kokusuz bir yapıya sahip olmaları II. Su kullanılarak inceltilemeleri III. Farklı yüzeylerde kullanılabilirliği hangileri söylenebilir?
- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) II ve III

7. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM **CARI** **Türkçe 9. Sınıf Sınavı**

Öğrenme düzeyini ölçmek için kazanıma uygun “Konu Testleri”ne yer verilmiştir.